

II. Rákóczi Ferenc
Irodalmi és Műveltségi Csapatverseny

házi forduló
2016

I. Rákóczi-életrajz

A) Készítsd el a képek segítségével II. Rákóczi Ferenc vázlatos életrajzát! Legalább 10 adatot említs! A felhasznált képek sorszámát tüntesd fel a megfelelő (hozzá illő) vázlatpontban!

1.

5.

9.

2.

6.

10.

3.

7.

11.

4.

8.

12.

II. Rímkereső

Az alábbi versrészletekből kimaradtak a rímshavak. Egészítsd ki a szövegeket a lenti szószedetből a megfelelő szavakkal! 12 pont/

1.

Jaj, régi szép magyar .....

Az ellenség téged miképp

Szaggat és .....!

Mire jutott állapotod,

Romlandó cserép?

Mint egy eleven.....,

Valál olyan.....,

Magyar nép!

De a Sasnak körme között

Fonnyadsz, mint a lép,

Szegény magyar nép!

Megrontattál, mint .....

Jaj, hát szegény magyar nemzet

Jóra mikor .....?

2.

S rohanunk az ellenség elébe,

S ha utánunk nyúl száz drága .....

S lesz előttünk száz halálnak .....

Nem lesz köztünk, aki visszanez.

S majd ha eljön győzedelmünk .....

A szabadság dicső ünnepe,

Igy kiált föl millióknak ajka:

Aki kezdte, az .....!

3.

"Ingó-bingó rózsabokor vállamon!

Néma vagy-e, hogy nem szólasz .....?"

- "Néma legyek, mikor arra szót vesztek,

Amiért a

Bécsi udvar

Engem ide .....!

ANGYALOM

KÉPE

PAPJA

CSERÉP

KÉZ

PÉP

ERESZTETT

LÉP

SZÉP

FÉKEZTE LE

MERESZTETT

TÉP

GÉP

NAPJA

VÉGEZTE BE

KÉP

NÉP

VERÉB

III. Szövegfelismerés

Mely műből származnak az alábbi idézetek? Nevezd meg a szerzőt és a címet! 10 pont/

<p>A.</p> <p>György kiugrott a bárkából, mielőtt az ki lett volna láncolva, s pillanat alatt felfutott a lépcsőkön.</p> <p>Az ősz fejedelem széttárta reszkető karjait, s hangos zokogással szorítá kebléhez kedves gyermekét, akit a bölcsőben csókolt meg utoljára. Most aztán kivette belőle a magáét, összecsókolta a két arcát, az ajkát, a szemeit, azt a szép homlokát, azokat a gyönyörű hajfürteit, lázasan rebegve: „fiam! kedves kicsi fiam!”</p> <p>György pedig megcsókolta az atyjának a kezét, letérdelt előtte, átkarolta a térdeit, s szép szelíd arcát atyjának a kezére fektetve fuldoklá: „Oh mon père, oh mon bon père!”</p>	szerző:
	cím:
<p>B.</p> <p>Búbánatos szőke asszony, kékszemű! Meddig lesz még a te sorsod keserű? Rab vagyok még büszke Bécsnek várában: Rab vagyok, de Oroszlányom Harca nem lesz hiában!</p>	szerző:
	cím:
<p>C.</p> <p>Hazánk szentje, szabadság vezére, Sötét éjben fényes csillagunk, Oh Rákóczi, kinek emlékére Lángolunk és sírva fakadunk!</p> <p>Az ügy, melynek katonája voltál, Nemsokára diadalmat ül, De te nem lész itt a diadalnál, Nem jöhetsz el a sír mélyiből.</p>	szerző:
	cím:
<p>D.</p> <p>Vérkönyvet önt az utazó, Mohács, virányidon, Érzése mély, érzése szent, Mert rajtad sír, o hon!</p> <p>De bujdosóknak sírja te Pontus határain, Nem leng egy sóhajtás feléd Hív ének szárnyain!</p>	szerző:
	cím:
<p>E.</p> <p>Üzenhettek már utánam, Kézsmárk hegye, Majtény síkja, Határ-szélen botot vágok, Vérem többé sohse issza Veszett népem veszett földje: Sohse nézek többet vissza</p>	szerző:
	cím:

IV. Névmagyarázat

Az olvasmánylistában szereplő szövegek több, Rákóczi Ferenchez kötődő személyt is megidéztek. Nevezd meg, hogy a kiemelt szavak kiket rejtenek! 8 pont/

I.

Mi lelt, mi lelt, **szőke asszony**, kékszemű?

asszony:

Társam után az én szívem keserű:

Oroszlányom viaskodik csatában,

Én pediglen

oroszlány:

Fogva vagyok

Büszke Bécsnek várában.

császár:

Büszke **Bécsnek rettenetes császára!**

Minek engem itt tartani bezárva?

Miért reszket koronádnak gyémántja?

Elbocsáthatsz:

Gyöngé kezem

Koronádat nem bántja.

II.

Ádám mester vizslat, hátra- hátralépve,

elevenedő és az eleven képre, -

s belemarkol szörnyen valami szívébe

Ádám mester:

III.

Most már bizonyos volt, hogy **György** szerelmes, az egyetlen szép asszonyba, akivel a bujdosó szóba állhat ez idegen földön. De beleszeretett volna az **Zsuzsikába** anélkül is.

Igazi ősz típusa volt az a magyar asszonynak, amilyenek voltak a magyar férjhez ment nők (még aztán sokáig; még e század első felében is), szabadszájú, tréfát megértő: aki előtt minden bohóságot, ami megtörtént, el lehet mondani, semmin meg nem botránkozik, nagyot nevet rajta; hanem aztán amin elbeszélve nevet, azt titokban meg nem teszi. Nem bíraskodik az a mások erkölce fölött, csak a saját magáét tartja rendben. Nem kell azt féltetni: saját magát félti. Tudja jól, mi a rossz, s megtartja a jót.

[...]

Zsuzsika grófné, magyar asszonyok szokása szerint, kifogyhatatlan volt a kínálkozásban. Amellett egyik percben könnyezett, amikor eszébe jutott, hogy ez volt az ő szeretett **Miklósának** is a kedvenc étele, meg hogy ezt a liktáriumot a felejthetlen Krisztina grófnőtől tanulta – a másik pillanatban megint jókedve volt. Mikes Kelemennel is sokat évődött, úgy téve, mintha ő járna utána, s az játszaná a bibliai Józsefet.

Az meg aztán bosszújában annál többet evett.

– No ha mink az éjjel tüzes tatárokkal nem álmodunk, hát sohasem – dörmögé **a kamarás úr**, az oszonna végén szürcsölve a meggypálinkát a hosszúnyakú egyesből.

György:

Zsuzsika:

Miklós:

a kamarás úr:

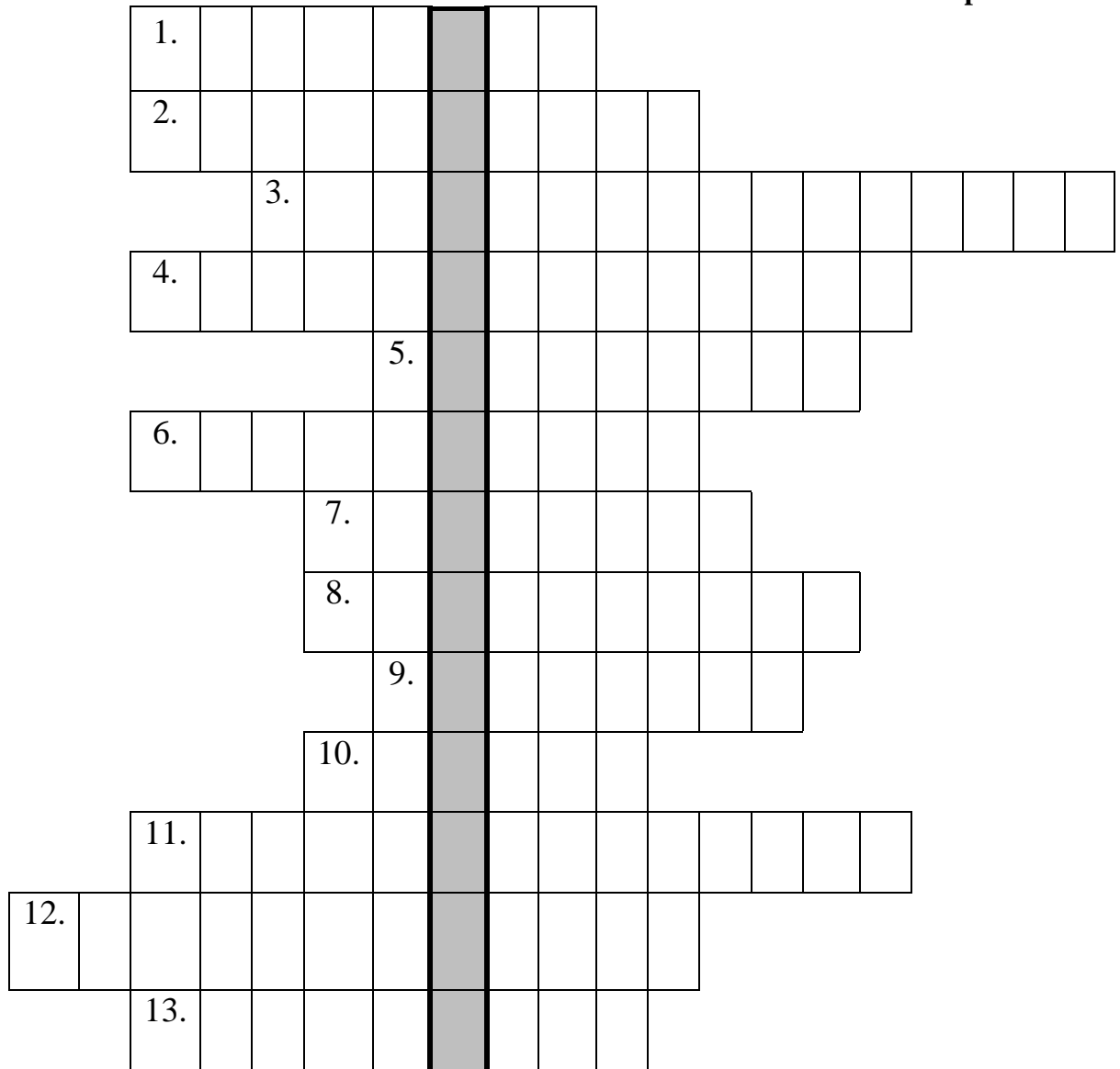

VIII. feladat: Keresztrejtvény

16 pont/

1. A fejedelem száműzetésének helye Törökországban.
2. Részlet Rákóczi zászlajának latin feliratából: *Cum Deo...*
3. II. Rákóczi Ferenc barátja és politikai szövetségese.
4. II. Rákóczi Ferenc apai nagyanyja.
5. A Rákóczi által a szabadságharc alatt kiadott rézpénz közkeletű elnevezése.
6. A Rákóczi-szabadságharcot előkészítő tiszaháti felkelés vezéralakja, kuruc brigadéros.
7. Itt tették le a fegyvert 1711-ben a szabadságharcosok.
8. XIV. Lajos közkeletű elnevezése.
9. Annak a várnak a neve, amit Zrínyi Ilona védett a császáriak ellen.
10. Mikes Kelemen szülőhelye.
11. Rákóczi tábornagya, a szatmári béke egyik létrehozója.
12. A fejedelem anyja.
13. A fejedelem nővérének keresztneve.

A megfejtés (sötét mező): .....

Milyen kapcsolat fűzte a fejedelemhez?.....

Milyen származású volt?.....

ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM: 100 PONT/